

Programa analitică

Disciplina

Sociologia relațiilor etnice

Săptămâna 1. Introducere: scurt istoric al studierii relațiilor interetnice și varietatea abordărilor și perspectivelor. Prezentarea ramurii disciplinare, a cursului. Prezentarea readerului, clarificarea principalelor cerințe legate de volumul de muncă din timpul semestrului și a criteriilor evaluării.

R. Horváth I. (1995) 'Conceptia lui Max Weber despre etnicitate' în Rotariu T., Poledna R. și Roth A. (ed.) *Studii weberiene* Cluj-Napoca: Clusium, pp. 230-241.¹

Săptămâna 2. Rasă și rasism. Rasa: de la biologizarea diferențelor la știința raselor. Rasa: categorie biologică sau construct social? Rasismul, de la „știința raselor” la politica rasială. Principalele dimensiuni ale ideologiei rasiste. Rasă, rasism și rasializarea diferențelor culturale.

O. Todorov, Tzvetan (1999[1989]) *Noi și ceilalți* Iași: Institutul European, pp. 36-57.

R. Winant, H. (2000) „Race and Race Theory” in *Annual Review of Sociology* Vol. 26, pp. 169-185.

R. Lévi-Strauss, Claude (1982) 'Rasă și istorie' în n.a. *Rasismul în fața științei*, București: Editura Politică, pp. 3-47.

Săptămâna 3. Etnicitatea: definiții și modalități de interpretare. Istoricul termenului și terminologie concurentă. Definiții și modalități de interpretare: obiectiv versus subiectiv (imaginat), practică cotidiană versus etnicitate simbolică, primordial versus situațional, tradițional versus modern, determinat biologic versus instrumental, esență culturală versus graniță culturală (teoria lui Barth).

O. Anselme, J.L. (2002 [1995]) Etnie, trib – concepte universale în Cordellier, S. - Poisson É. coord. *Națiuni și naționalisme* București: Corint, pp. 139-140

O. Rex, J. (1998[1986]) *Rasă și etnie* București: Editura DU Style, pp. 121-127.

O. Anderson, Benedict (2000[1983]) *Comunități imaginate* București: Editura Integral, pp. 7-49;

O. Barth, Frederik (1969) Introduction în Barth, Frederik ed. *Ethnic Groups and Boundaries: The Social Organization of Culture Difference* Oslo: Scandinavian University Press pp. 9-38.

O. Smith, Anthony D. (2002) *Naționalism și Modernism* Chișinău: Epigraf, pp. 178-205 (recomandat 127-151, 153-177) – cartea se găsește la CCRIT.

R. Beissinger, Margaret H. (2001) 'Constructing Identity among Professional Romani (Gypsy) Musicians in Romania' in *Slavic Review* Vol. 60, [4] pp. 24-49.

R. Grillo, Ralph D. Cultural essentialism and cultural anxiety in *Anthropological Theory* Vol 3(2): 157–173

¹ Notă: **O** –bibliografie **obligatorie**. **R** – bibliografie **recomandată**.

Săptămâna 4. Categorizare și clasificare etnică. Etnicitatea ca variabilă: Raymond Breton: etnicitatea totală și etnicitatea simbolică, Don Handelman: nivelurile etnicității. Categoria și clasificarea etnică. Auto și heterodefiniția etnică. Practici clasificatorii. Recensământul și înregistrarea etnicității

O. Cordellier, S. - Poisson É. coord. (2002 [1995]) *Națiuni și naționalisme* București: Corint: 59-70.

Săptămâna 5. Stereotipii etnice. Reprezentări sociale și stereotipii. Funcțiile stereotipizării. Stereotipii și distorsuni ale percepției sociale. Stereotipii ca produse culturale istorice (caracterologii naționale). Metode de cercetare a stereotipurilor. Stereotipii interetnice în România.

O. Paul, I. - Tudoran, M. – Chilariu, L. (2005) Români și Maghiari. Reprezentări in-group, out-group în cazul grupurilor etnice din România în Bădescu, G. – Kivu, M. – Robotin, M. *Barometrul Relațiilor Etnice 1994-2002. O perspectivă asupra climatului interetnic din România*. Cluj: Centrul de Resurse pentru Diversitate Etnoculturală, pp. 89-117.

O. Oișteanu Andrei (2001) *Imaginea evreului în cultura română* București: Humanitas, București, subcapitolul Imagologia etnică, din Introducere.

Săptămâna 6. Prejudecată și teorii despre prejudecată. Definiția prejudecării. Teorii despre prejudecată: cultural-istorice, structural-economice, și teorii psihologice

R. Hobsbawm, E. J. (1992) Ethnicity and Nationalism în *Anthropology Today* Vol. 8, p. 3-8.

R. Bonacich, Edna (1972) 'A Theory of Ethnic Antagonism: The Split Labor Market' in *American Sociological Review* Vol 37 No. 5 (1972), pp. 547-559

Săptămâna 7. Prejudecăți: forme și niveluri de manifestare. G.W. Allport: o tipologie a prejudecării etnice după nivelul de manifestare. Prejudecăți manifeste și subtile. Metode de măsurare a prejudecăților. Prejudecăți etnice în România.

Săptămâna 8. Discriminarea și protecția împotriva discriminării. Discriminarea și drepturile omului. Tipologiile discriminării: subiectiv versus calificat, acte calificate versus consecințe, izolat versus instituționalizat, intenționat versus neintenționat. Discriminarea, prejudecată și/sau conformism (?): tipologia lui Merton. Discriminarea pozitivă. Discriminarea (subiectivă) în România. Protecția legală și instituțională împotriva discriminării în România.

O. Schnapper, Dominique/Bachelier, Christian (2001) *Ce este cetățenia?* Polirom, pp.138-140.

O Merton, Robert K. (1976) Discrimination and the American Creed în Merton, Robert K. *Sociological Ambivalence and Other Essays* New York: The Free Press, pp. 189-199.

O. Institutul pentru Politici Publice (2003) *Intoleranță, discriminare și autoritarism în opinia publică*, pp. 33-45, 63-65, 71-76, se găsește la http://www.gallup.ro/romana/poll_ro/releases_ro/pr031016_ro/pr031016_ro.htm

Săptămâna 9. Minoritate-majoritate. Definiția minorității din perspectivă demografică și sociologică. Combinația celor două perspective: tipologia lui Schermehorn. Situația de minoritate și inegalitățile sociale: stratificarea etnică, minorități marginale și minorități cu

status scăzut. Reacții psihosociologice la situația de minoritate. Minoritatea rroma din România

O. Rex, J. (1998[1986]) *Rasă și etnie* București: Editura DU Style, pp. 57-58.

O. Chiriac, Marian (2005) *Provocările diversității. Politici Publice privind minoritățile naționale și religioase din România* Cluj: Centrul de Resurse pentru Diversitate Etnoculturală. pp. 34-43.

O. Turner, Bryan S (1997[1988]) *Statusul* București: Editura DU Style, pp.87-93.

O. Achim, Viorel (1998) *Țigani în istoria României* București: Editura Enciclopedică, pp: capitolul VII.

R. Schermehorn, R.A. (1964) 'Toward a General Theory of Minority Groups' in *Phylon* Vol.25, No.3, pp. 238-246.

Săptămâna 10. Test și pregătirea referatelor.

Săptămâna 11. Pluralismul etnic: procese, modele și politici. Încorporare, integrare, asimilare. Tradiții teoretice: pluralism și asimilaționism. Milton Gordon: dimensiuni ale integrării/asimilării. Modalități de gestionare a conflictelor interetnice. Modele și varietăți de societăți pluraliste.

O. Waltzer, Michael (2002) *Despre tolerare* Iași: Institutul European pp.14-33.

O. Salat, Levente: *Multiculturalismul liberal* Iași: Polirom, pp.51-72

R. Grillo, Ralph D. (1998) *Pluralism and the Politics of Difference* Oxford: Oxford University Press pp. 75-140.

R. Hirschman, Charles (1983) 'America's Melting Pot Reconsidered' în *Annual Review of Sociology* Vol. 9, pp. 397-423.

Săptămânile 12.-13. Statul națiune și naționalismul. Cele două variante ale naționalismului: politic și etnic. Evoluția naționalismelor. Statul națiune și minoritățile. Brubaker: varietăți ale gestionării pluralismelor în statul-națiune. Sistemul instituțional și legal al incorporării minorităților din România.

O. Leca, Jean (2002) Despre ce vorbim? Națiune, națiune-stat, naționalitate, naționalism în Cordellier, Serge / Poisson Élisabeth coord. (2002 [1995]) *Națiuni și naționalisme* București: Corint pp. 12-20.

O. Santamaria, Yves (2002) Statul național. Istoria unui model. Naționalism în Cordellier, Serge / Poisson Élisabeth coord. (2002 [1995]) *Națiuni și naționalisme* București: Corint pp. 21-34.

O. Schnapper, Dominique/Bachelier, Christian (2001) *Ce este cetățenia?* Polirom, pp. 153 – 162.

O. Horváth István & Scacco, Alexandra (2001) 'From the Unitary to the Pluralistic: Fine-tuning Minority Policy in Romania' In Bíró A. M. Kovács P. (ed.) *Diversity in Action. Local Public Management of Multi-Ethnic Communities in Central and Eastern Europe* Budapest: Open Society Institute, pp. 241 – 272.

O. Schnapper, Dominique (2004[1994]) *Comunitatea cetățenilor. Asupra ideii moderne de națiune* București: Editura Paralela 45, pp. 31-53.

O. Hermet Guy (1997) *Istoria națiunilor și a naționalismului în Europa* Iași: Institutul European, pp.:141-162.

R. Brubaker, Rogers (1994) 'Nationhood and the National Question in the Soviet Union and Post-Soviet Eurasia: An Institutional Account' in *Theory and Society* Vol. 23, no 1. (Feb. 1994), pp. 47-78.

István Horváth

SOCIOLOGIA RELAȚIILOR ETNICE ®

R. Turner, Bryan S. 1994 Postmodern culture. Modern Citizens. În Steenbergen, Barth van coord.: *The Condition of Citizenship* London: Sage Publications, pp. 153-168.

Săptămâna 14. Sinteze, clarificări, recuperări, pregătirea și primirea referatelor.

Evaluare

Modalitatea de evaluare

- test grilă, în jur de 30 de întrebări
